

PRÁZDNINY V ŠKOLSKOM ROKU 2018/2019

Jesenné prázdniny: 31. október (streda) až 2. november 2018 (piatok).
Školské vyučovanie sa začne 5. novembra 2018 (pondelok).

Vianočné prázdniny: 23. december 2018 (nedeľa) až 7. január 2019
(pondelok). Školské vyučovanie sa začne 8. januára 2019 (utorok).

Polročné prázdniny: 1. február 2019 (piatok). Školské vyučovanie sa začne
4. februára 2019 (pondelok).

Jarné prázdniny:

Košický a Prešovský kraj – 18. február (pondelok) až 22. február 2019
(piatok). Školské vyučovanie sa začne 25. februára 2019 (pondelok).

Veľkonočné prázdniny:

18. apríl (štvrtok) až 23. apríl 2019 (utorok). Školské vyučovanie sa začne 24.
apríla 2019 (streda).

Letné prázdniny: 1. júl (pondelok) až 31. august 2019 (sobota). Vyučovanie
sa začne 2. septembra 2019 (pondelok).

Jesenný bertotovský

BERTÍK®

Časopis Základnej školy v Bertotovciach
Školský rok 2018/2019
21. ročník

PREDSTAVUJEME

vám našich prvákov

**Sebastián
Pankievicz**

**Veronika
Centková**

**Dominik
Oros**

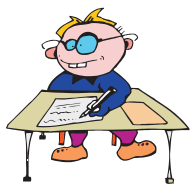

Jesenné PRAKTIKY

4. 10. František – Svätý František zaháňa ľudí do chyžiek.
8. 10. Brigita – Na svätú Brigitu býva hmla od svitu.
15. 10. Terézia – Po svätej Tereze mráz po streche lezie.
17. 10. Hedviga – Svätá Hedviga med do repy zamieša.
30. 10. Šimon a Júda – Na Šimona a Judy tuhnú na poli hrudy.
- 1.11. Sviatok všetkých svätých – Ak je na Všetkých svätých leto, býva na Martina zima. Ak je na Všetkých svätých zima, býva na Martina leto.
- 2.11. Pamiatka zosnulých, Dušičky – Keď na Dušičky jasné počasie panuje, skorý príchod zimy to ohlasuje.
11. 11. Martin – Ak príde Martin na bielom koni, Vianoce budú na blate. Ak je Martin na blate, potom Vianoce budú na snehu.
22. 11. Cecília – Svätá Cecília snehom pole prikryje.
- 25.11. Katarína – Na svätú Katarínu schováme sa pod perinu. Keď Katarína po ľade chodí, Eva potom po blate chodí. Katarína na blate, Vianoce na ľade.

BERTÍK. Časopis pre deti v ZŠ v Bertotovciach, ktoré sa chcú zabávať, súťažiť a hrať. Vychádza polročne. Nápady: Mgr. Ľudmila Gogová a žiaci školy. Grafika, tlač a distribúcia: Mgr. Valentín Šefčík. Jazyková úprava: Mgr. Valentín Šefčík. Náklad: 30 výtlačkov. Všetky práva vyhradené. Bez písomného a dvakrát opečiatkovaného súhlasu je akékoľvek čmáranie, vysmievanie a ohováranie časopisu alebo jeho časti PRÍSNE ZAKÁZANÉ.

ŠKOLSKÝ KLUB DETÍ

Aj v tomto školskom roku prebieha na našej škole činnosť školského klubu detí pod vedením pani vychovávateľky Mgr. Miroslavy Vrábeľovej. Školský klub detí navštevuje tento rok o čosi viac detí ako predchádzajúci školský rok, čomu sa veľmi tešíme. Spolu ich je v ŠKD 15 detí.

Školský klub detí začína ako obvykle o dvanástej hodine obedom a trvá do šiestnatej hodiny. Pre väčší počet detí chodíme na obedy po skupinkách. Po obede nasleduje oddychová činnosť, písanie domácich úloh, rekreačná činnosť a neskôr hry a súťaže.

V zimnom období žiaci obľubujú pozeranie a čítanie rozprávok, kreslenie, maľovanie, púšťanie šarkanov, stavanie snehuliakov a ďalšie zaujímavé činnosti. Podľa ročných období sa snažíme vyrábať rôzne produkty a výrobky. Aj tento rok žiaci prispievajú svojimi výrobkami do vianočnej burzy, kde môžu svoju šikovnosť naplno ukázať.

Naše deti sú hravé, súťaživé, plné všelijakých nápadov a pri tvorení môžu svoju kreativitu naplno využiť. Preto aj činnosť ŠKD musí byť prispôbena potrebám žiakov, aby mohli rozvíjať svoju osobnosť aj prostredníctvom školského klubu detí.

Mgr. M. Vrábeľová

NAŠA DRUŽINA

Družina je pre nás deti,
každý do nej poobede vletí.
Je tu stále veľká sranda,
veď sme predsa známa banda.

Hráme sa aj maľujeme,
čítať, písať dobre vieme.
Oddych máme veľmi radi,
všetci sme tu kamaráti.

Sem-tam trošku pozlostíme,
avšak si hneď odpustíme.
Čarovné slovíčka používame,
ruky si vždy podávame.

Bez družiny som ja smutný,
každý deň v nej nie je nudný.
Kvôli nej som ja rád v škole,
je mi v nej tak stále dobre.

Žiaci ŠKD

JESEŇ A FARBY

*Kto sa teší v jeseni?
Každý, kto ju ocení.
Medveď, líška, veverička,
ježko, vlk i sova
vždy sa tešia z tých jej farieb,
kým ich všetky schová.
A čo ľudia? Tiež sa tešia,
kým sú farby sýte.
Ale príde pani Zima
a ostanú skryté.*

Túto báseň vymysleli žiaci 2. a 4. ročníka dňa 21. 11. 2018.

Na úvod...

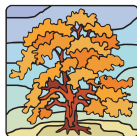
Ľudia a stromy... Dve nádherné a zaujímavé bytosti. Tak veľmi podobné, tak veľmi rozdielne. Pozorovali ste už niekedy starý veľký košatý strom? Ako sa počas roka pomaly ale neustále mení? Ako v každom ročnom období vyzerá krásne, majestátne a múdro? Ako rozdáva radosť, potešenie a úžitok všetkým? Ten veľký strom je ale najprv celkom malé maličké semienko. Semienko, ktoré spadlo z iného veľkého stromu a malo to šťastie, že spadlo do pôdy, ktorá mu dala všetky živiny na to, aby mohlo žiť a vyrásť vo veľký nádherný strom.

Presne takéto slová sa celkom iste hodia na vyučovaciu hodinu prvouky či prírodovedy. A nezriedka ich žiaci práve na týchto hodinách aj počujú. O to viac sa hodia práve teraz, v tomto období jesene, kedy sa listnaté stromy menia na farebné rozprávkové bytosti a na pár dní či týždňov skrášľujú svojim nádherným pestrofarebným zjavom náš svet. Pravidelné premeny času a striedanie ročných období, je iba jedným zo zázakov nášho sveta. No tie jesenné sú viac než pekné, zaujímavé a očakávané. Lebo jeseň, tak ako zbiera, tak aj rozdáva mnohé bohatstvá a delí sa s nimi so všetkými, ktorí ju majú radi.

Pár dní či týždňov pestrofarebnej nádhere pretečie veľmi rýchlo, farby sa zmenia, listy opadnú. Ten kolobeh je pravidelný a presný. Ale tie pocity, ktoré získame pri pozorovaní jesene sú jedinečné a prichádzajú iba raz za rok. Dvere do jesene nám spolu so školským rokom otvoril náš dávny priateľ – september. Jeho dvaja priatelia október a november dokončia to, čo september začal. A potom si všetci tíško počkáme už iba na jedinú. Keď k nám z diaľky dorazí a zaklope náš ďalší kamarát december a prinesie nám v batôžku zimu.

Pozorovali ste niekedy starý veľký košatý strom? Semienko, ktoré vyrástlo a dozrelo? Tak nejako je to aj s nami ľuďmi. Tiež sa pomaly ale neustále meníme z malého semienka na dospelé bytosti. Počas celého života by sme mali rozdávať radosť, potešenie a úžitok všetkým. A o to, aby raz z nás všetkých detí a žiakov boli múdri, slušní a vzdelaní dospelí, sa veľmi zodpovedne starajú naši rodičia, rodina a škola.

Tak peknú jeseň, ľudia, stromy, rodičia, rodina a škola...

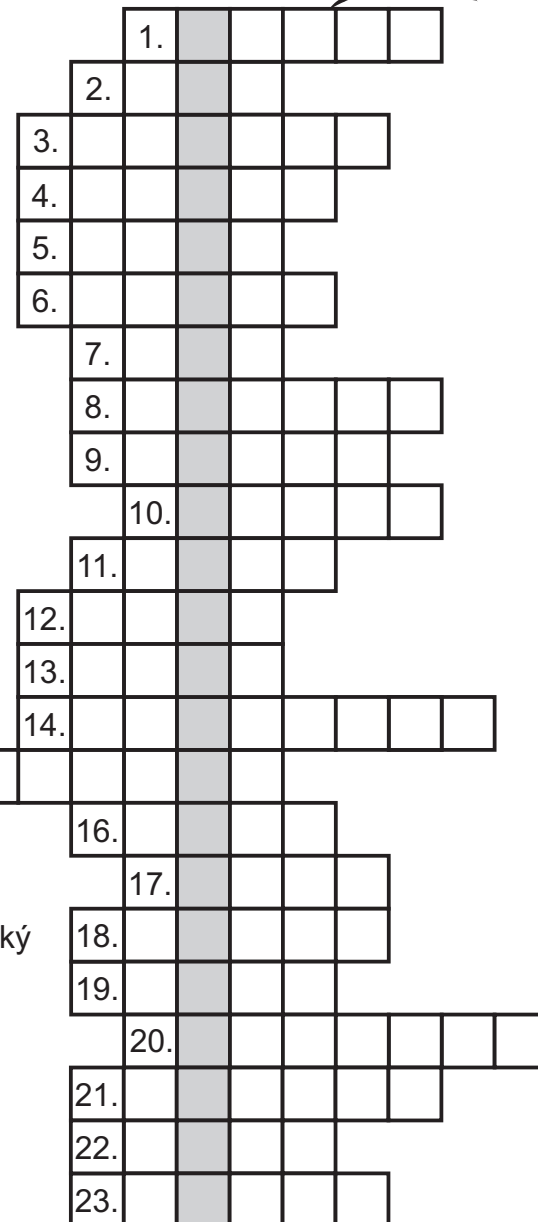

riaditeľ školy

Jesenná KRÍŽOVKA

1. Má meniny 19. 3.
2. Produkt včiel
3. Opak smutného
4. Mech
5. Letné šľavnaté ovocie
6. Nádobu na pitie
7. Burina
8. Naše krajské mesto
9. Zo stromu padajú
10. Farba oblohy
11. Dážď v zime
12. Velikánske zviera
13. Dolná končatina
14. Jedna z izieb v dome
15. 21 : 3
16. Ročné obdobie
17. Päť po anglicky
18. Listnatý strom – kanadský
19. Lós
20. Hráč v bránke
21. Píšeme na ňu v škole
22. Chyba
23. Rastú na jedli

- ☺ „Jazyk je vybrané slovo po j.“
- ☺ „Keď má niekto v sebe pýchu, aké má správanie?“ „Pichavé.“
- ☺ „Aké druhy písma poznáme?“ „Škrabopis.“
- ☺ „A nám raz do krčmy vošiel patkaň.“
- ☺ „Liter má 1000 mililitrov. Keby mal viac, museli by sme odliat’.“
- ☺ „Jedna polovica z päť sú dve a druhá polovica sú tri.“
- ☺ „Piatok je pracovitý deň.“
- ☺ „Kryštálový cukor sa rozpustil v čaji.“
- ☺ „Kostra je tvorená z mäsa.“
- ☺ „Jednotka objemu je jeden hrniec.“

ČO SME SA DOZVEDELI v starej školskej kronike

Školský rok 1956 – 57 (pokračovanie)

17. apríla 1957 bola na škole uskutočnená pracovná porada MZ učiteľov dvojtriednych národných škôl. Praktický výstup v 1. a 2. postupnom ročníku z počtov predviedol František Šimčík, riaditeľ školy. Na porade sa zúčastnilo 24 učiteľov.

Dňa 29. júna žiaci našej školy spolu s Národnou školou Hendrichovce a žiakmi 4. roč. OSŠ Hermanovce zúčastnili sa školského výletu autobusom. Žiaci prešli cez Prešov, Košice, Jasov, Štós – kúpele a cestou cez Margecany vrátili sa vo večerných hodinách. V Košiciach si prezreli Technické múzeum, železnici pionierov v Črmeli, V Jasove jaskyňu a iné miesta po ceste domov.

Zdravotný stav žiactva bol dobrý. Nevyskytli sa nijaké choroby väčšieho rázu. Bola prevedená zdravotná prehliadka žiakov obvodným lekárom a bolo prevedené očkovanie proti TBC a detskej obrne.

Začiatkom februára začala sa prevádzať elektrifikácia dediny. Pri vykopávkach jám na elektrické stĺpy a vsadzovaní stĺpov pracovali občania.

19. mája prebiehali voľby do národných výborov. Voľby prebehli úspešne. Za predsedu MNV bol zvolený Ján Marinica ml. a za tajomníka Andrej Horizral.

29. júna bolo slávnostné ukončenie školského roku. Z počtu 46 žiakov neprospešili 3 žiaci.

Tento príspevok preberáme zo starej školskej kroniky bez jazykových úprav. Pokračovanie v budúcom čísle.

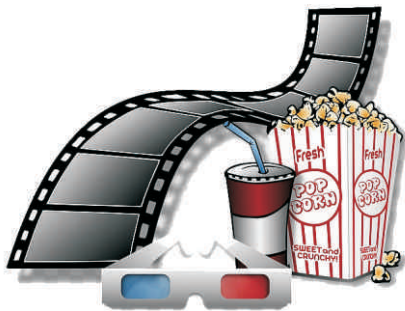

V stredu 11. októbra 2018 sme sa zúčastnili na Bienále animovaných filmov v kine Scala v Prešove. V kine sa zišli žiaci z mnohých škôl z Prešova a okolitých obcí. Toto podujatie sa odohrávalo v Bratislave, Košiciach, Žiline, Nitre a v iných slovenských mestách. My v Prešove sme videli desať animovaných filmov pre deti. Ako prvý to bol slovenský film Websterovci, český film o Kovladovi, maďarský film o rómskom chlapcovi Ohnivý červený had. Tiež sme videli filmy z francúzskej, belgickej, a poľskej produkcie. Niektoré deti zaujali rôzne rozprávky, napríklad Websterovci, iných veľmi pekný príbeh o ježkovi žijúcom v lese, ďalších príbeh o rómskom chlapcovi a červenom hadovi. Po premietnutí filmov sme všetci hlasovali za film, ktorý sa nám najviac páčil. V celoslovenskej súťaži zvíťazil lotyšský film Vrkoč a pán nespavosť, cenu detského diváka získal český film Vianočná svadba snehuliaka Karola.

Po návšteve kina sme išli na krátku návštevu mesta, kde sme si kúpili sladkosti. Potom sme sa už ponáhľali na autobusovú stanicu a vrátili sme naspäť do Bertotoviec.

Tento deň bol pre nás veľmi príjemný a zaujímavý. Niektoré filmy nám zostanú nadhlo v pamäti. Tešíme sa na ďalšie takéto podujatia.

Mgr. L. Gogová

Milan Rastislav Štefánik

Bol slovenským astronómom, fotografom, vojenským letcom, generálom ozbrojených síl Francúzska, diplomatom a politikom.

Mal najväčšiu zásluhu na formovaní československého odboja počas 1. svetovej vojny. Zohral dôležitú úlohu pri organizovaní česko-slovenských legií a sprostredkovaní kontaktov na francúzskych štátnych funkcionároch, keďže žil aj vo Francúzsku. Okrem toho žil v rôznych častiach sveta napr. v Polynézii, Južnej Amerike, Antarktíde, Alžírsku, Tahiti a inde.

Spolu s Tomášom Gariquom Masarykom a Edvardom Benešom bol kľúčovou osobou pri vzniku Československa. Milan Rastislav Štefánik bol podpredsedom Československej národnej rady, ministrom vojny v dočasnej vláde a následne v novovzniknutej Československej republike. Rodnú vlasť nenavštívil od smrti otca v roku 1913. Dňa 4. mája 1919, keď sa vracal na Slovensko, jeho lietadlo sa zrútilo neďaleko Ivanka pri Dunaji. Štefánik a všetci členovia posádky zahynuli. Bola to veľká tragédia pre celé Československo, keďže sa očakávala jeho politická kariéra v novovzniknutej republike.

Tomáš Garrigue Masaryk

Prvým československým prezidentom v roku 1918 bol zvolený T. G. Masaryk. Jeho druhé meno prevzal od manželky Charlotty – Američanky. Masaryk nepochádzal zo vznešeného rodu. Jeho otec, Slovák, bol kočišom na cisárskom statku v Hodoníne na Morave. Po skončení základnej školy sa krátko učil remeslám, ale na naliehanie učiteľa začal študovať na gymnáziu a pokračoval na filozofickej fakulte vo Viedni. Tam na viedenskej univerzite získal titul docenta filozofie. Neskôr bol pozvaný ako mimoriadny profesor na pražskú univerzitu. Písal vedecké knihy, venoval sa českým dejinám a organizoval politický život v Čechách. Keď vypukla 1. svetová vojna, odišiel do exilu, kde organizoval rozbitie Rakúsko-Uhorskej monarchie a vznik Československa.

Po vojne bol zvolený za československého prezidenta a potom ešte 3 razy. V roku 1935 sa kvôli chorobe vzdal funkcie prezidenta. Zomrel v roku 1937.

1. svetová VOJNA

Pred 100 rokmi sa skončila 1. svetová vojna (11. 11. 1918). Bola to vojna medzi Dohodou (Francúzsko, cársko Rusko, Spojené kráľovstvo) a Trojspolkom (Nemecko, Rakúsko-Uhorsko, neskôr Osmansko a Bulharsko) o nové rozdelenie sveta. Slovensko bolo vtedy súčasťou Rakúska-Uhorska, bojovalo na strane Trojspolku. Vojnový konflikt sa začal po atentáte na následníka rakúsko-uhorského trónu arcivojvodu Františka Ferdinanda d'Este v Sarajeve 28. 7. 1914. Dobře vyzbrojené Nemecko tlačilo na Rakúsko-Uhorsko, aby vypovedalo vojnu Srbsku. Pôvodne sa predpokladalo, že to bude blesková vojna, ktorá sa skončí do Vianoc 1914. Avšak realita bola úplne iná. Vojna sa zmenila na zákopovú. Spočiatku naši vojaci prelievali krv hlavne na východnom fronte, v Rusku. Neskôr sa vojsko cisára pána presunulo na juh. Najdlhšie sa bojovalo na rieke Piave v severnom Taliansku. Boje prebiehali v ťažkých podmienkach. Mnoho vojakov zahynulo, ďalší padli do zajatia (25 000). Vojna zasiahla každú rodinu. Milióny ľudí v zázemí hladovali. Rok 1917 bol neúrodný a suchý. Medzi vojakmi vznikali vzbury a nepokoje. Príčinou boli neľudské podmienky, hlad, zlé zaobchádzanie, nedostatok liekov. Jedna z najväčších vzbúr prepukla v Kragujevaci. 1. 11. 1918 začala Viedeň vyjednávať s Talianskom o prímerí. Cisárske Nemecko, najväčší spojenec Rakúska-Uhorska, dohodlo prímerie 8. 11. 1918. Kapitulácia bola podpísaná 11. 11. 1918. Bol to oficiálny koniec 1. svetovej vojny.

V tejto vojne zahynulo 18,5 milióna ľudí. Na strane Dohody padlo 5,7 milióna mŕtvych a na strane porazených 4 milióny mŕtvych. Táto vojna zásadne zmenila mapu Európy. Rozpadli sa staré monarchie a vznikli nové štáty, medzi nimi aj Československo. Víťazní spojenci sa usilovali nastoliť stabilný mier v Európe, ale ako poznáme z histórie o 20 rokov sa začala ďalšia vojna.

Spracované podľa tlače

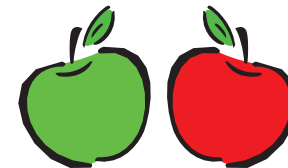
DEŇ JABLKA

Jablko patrí azda k tomu najchutnejšiemu ovociu, ktoré sa u nás pestuje. V tomto roku bola nevídaná úroda ovocia a aj jablák sa urodilo neúrekom. Práve preto sme sa rozhodli urobiť si v škole jablkový deň. Žiaci doniesli do školy rôzne druhy jablák. Urobili sme si z nich výstavku. Niektoré sme pokrájali na menšie časti a počas prestávok sme si pochutnávali na chutných jabĺčkach. Potom sme si pozreli na internete rôzne druhy jablák. Dozvedeli sme sa aj to, že jablká pochádzajú z Číny. Odtiaľ sa dostali do mnohých krajín sveta. Stredná Európa – Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko a ďalšie krajiny sú pestovateľmi mnohých odrôd. Keďže jablká sú veľmi zdravé, mali by sme ich jesť čo najčastejšie, najlepšie každý deň. Sú dobré na trávenie, pri žalúdočných ťažkostiach, obsahujú vitamíny.

Na hodine výtvarnej výchovy sme nakreslili rôzne druhy jablák pri oberaní, spracovaní, ako ich ukladáme na zimu do debničiek, zavárame, sušíme, robíme z nich výživy, džúsy.

Čo povedať na záver? Nezabudnime si každý deň zjesť jedno jablko na desiatu a večer namiesto chipsov alebo nejakých sladkostí si radšej zahryznime do šťavnatého jablka. Dobrú chuť!

Mgr. L. Gogová

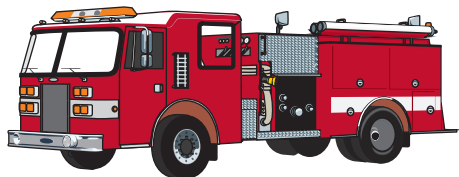

NÁVŠTEVA HASIČOV

V piatok 9. 11. 2018 sme mali v Bertotovciach netradičnú návštevu. Do obce zavítali hasiči z Prešova. Jeden z hasičov, Peter Harčár, pochádza práve z našej obce. S veľkým požiarnickým autom zastal na parkovisku a razom boli všetky detské očka na ňom. Niet sa čo čudovať, hasičská technika láka a priťahuje pohľady nielen dospelých, ale aj deti, nielen chlapcov, ale aj dievčatá. Co nasledovalo? Dvaja hasiči nám s veľkým zánietením rozprávali o svojej náročnej práci v hasičskom zbore. Nehasia len požiare, aj keď toto je ich hlavná práca. Pomáhajú aj pri dopravných nehodách, zachraňujú ľudí a zvieratá vo výškach, vyslobodzujú ľudí zo zrúcaných domov a pri mnohých ďalších udalostiach. Musia mať dobrú kondíciu, pretože táto fyzicky náročná práca si to jednoducho vyžaduje. Skvelé chvíle nastali, keď nám hasiči názorne ukázali, ako sa pracuje s hasičskou striekačkou. A čo bolo najlepšie, všetci žiaci si mohli na malú chvíľu tú prúdiacu striekačku podržať v rukách a vyskúšať, ako sa hasí. Chlapcom sa páčilo aj to, keď hasičská prilba, ktorú nosia hasiči pri zásahoch, mohla na chvíľu zdobiť práve ich detskú hlávku.

V závere sa deti dozvedeli, ako sa môžu stať hasičmi. A ich úsmevy a nadšené očka prezrádzali, že mnohí z nich by raz toto povolanie radi vyskúšali. Hodina s hasičmi ubehla veľmi rýchlo a ani sme sa nenazdali a bol koniec tohto zaujímavého stretnutia.

Vyfarbíte si obrázok

NÁJDI 10 ROZDIELOV

Obrázkový HLAVOLAM

Na obrázku vidíte desať jedoeurových mincí usporiadaných do trojuholníka, ktorý smeruje nahor. Vašou úlohou je premiestniť iba tri mince tak, aby ste urobili trojuholník, ktorý smeruje dole.

ŠKOLA

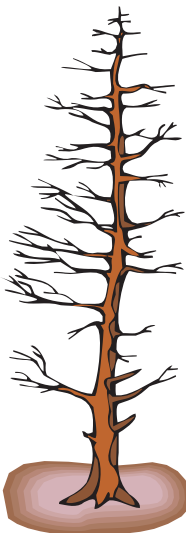
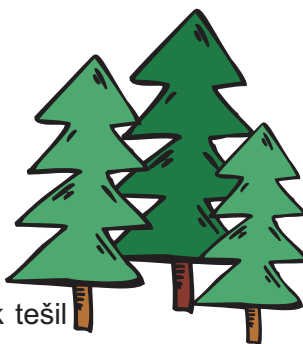
Máme radi školu,
lebo sme tu spolu.
Máme sa tu radi,
veď sme kamaráti.
My sme jedna malá banda,
občas je tu veľká sranda.
Veľa sa tu naučíme,
niekedy aj zabavíme.
Máme tu dve malé triedy
a všetko tu pekne sedí.

M. Onderčo a J. Varga, 3. roč.

PREČO IHLIČNATÉ STROMY NEOPÁDAVAJÚ

V jeden neskorý októbrový deň sa jeden mladý vtáčik tešil radoval, že už čochvíľa odletí po prvýkrát do Afriky. Stalo sa však niečo, čo mu jeho plány prekazilo. Nešťastne spadol z hniezda a zlomil si krídlo. To znamenalo, že on do tej vytúženej Afriky neodletí. Jeho kamaráti už nemohli dlhšie čakať a odleteli. Čo mal vtáčik-neboráčik robiť? Išiel si hľadať úkryt. Zastavil sa pri breze: „Ahoj, kamarátka breza! Ubytuješ ma na zimu?“ Odvetila: „Nie, som už plná.“ Tak išiel ďalej a stretol sa s vrbou: „Ahoj, priateľka vrba! Ubytuješ ma na zimu?“ Vrba vraví: „Nie, som príliš krásna na to, aby tvoje nôžky po mne stúpali.“ Vtáčik už neveril, že si nájde na zimu bývanie, ani to, že ešte uvidí svojich kamarátov. Pri troche šťastia však našiel na kraji lesa tri ihličnaté stromy. Jeden mu ponúkol jedlo, druhý teplo a tretí miesto na oddych. Vtáčik vyšiel na zimnú horu a poprosil pani zimu, aby cez noc opadali všetky stromy, okrem tých troch na kraji lesa. A odvtedy ihličnaté stromy v jeseni nikdy neopadávajú.

F. Smolko, 3. roč.

JESEŇ

V jeseni už škola
všetky deti volá.
Pomaličky lístie padá
a farbí sa do zlata.
Púšťame si šarkanov
a vidíme havranov.
Havrany už letia,
hľadajú si hniezda.
Vidia ľudí vo svete.
Čo im, ľudia, poviete?

M. Onderčo, 3. roč.

HOSTINA

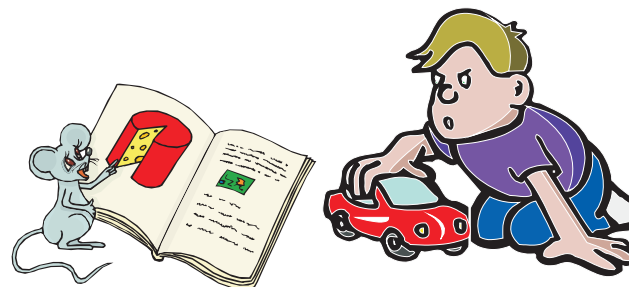
Vždy, keď začne hostina
tak sa zide rodina.
A keď babka zacinká,
začína sa hostinka.
Hostina je sviatok,
nejde sa do roboty,
a na stole čakajú
na nás samé dobroty.

M. Onderčo, 3. roč.

KNIŽKA

Bola jedna knižka
a v nej malá myška.
A tá myška nezbednica,
zobrala si Riška.
A ten Riško nezbedník,
bol šikovný ako nik.
Celý život spolu si žili,
starosti si nerobili.

M. Onderčo, 3. roč.